

Katedra psychologie FF UK
Posudek rigorózní práce Mgr. Pavlína Doležalová:
„Hodnocení hluku a jeho vlivu na pozornost“

Autorka rigorózní práce vychází ze své diplomové práce, kterou logicky rozšiřuje. Původní práce byla zaměřena na pozornost žáků a přínos využití špuntů do uší. Cílem práce bylo otestovat, zda použití špuntů do uší zlepší pozornost žáků a zvýší jejich výkon při učení. Předložená práce téma rozšiřuje o vnímání, vliv a další souvislosti hluku a také o samostatný výzkum zaměřený na to, jak hluk hodnotí žáci.

Teoretická část je rozdělena do pěti na sebe navazujících kapitol. V první kapitole se autorka věnuje pozornosti, kterou definuje, uvádí její druhy, vlastnosti, fyziologické základy pozornosti, teoretické koncepty a vztah mezi pozorností, pamětí a učením. Významným rozšířením je zde podkapitola zaměřená na hluk a jeho vliv na pozornost a také na učení. Druhá kapitola je z vývojové oblasti, čtenáře uvádí do problematiky staršího školního věku a adolescence. Dále autorka představuje možnosti diagnostiky pozornosti a poruchy pozornosti. V poslední stručnější kapitole teoretické části se autorka věnuje sluchu a využití špuntů do uší.

Teoretickou část autorka zpracovala logicky, systematicky a čtivě. Na některých místech se autorka vydala do větší šíře, ale nejedná se o prohrěšek vůči čtivosti či informační hloubce. Za ocenění stojí využití velkého množství literárních zdrojů, se kterými také adekvátně nakládá. Zdroje jsou pojaty od historických po recentní a je zde zastoupeno velké množství zahraniční literatury.

Empirická část obsahuje dvě studie. Cílem první studie bylo ověřit, zda kompenzační pomůcky v podobě špuntů do uší mají vliv na pozornost a na následný výkon studentů středních škol. Autorka ověřuje čtyři hypotézy na vzorku 215 studentů. Design výzkumu je nastaven jako srovnání experimentální a kontrolní skupiny. Autorka dobře popisuje výzkumný vzorek, design výzkumu, použité metody a neopomíjí ani etické aspekty

Cílem druhé studie bylo identifikovat vnímanou (subjektivní) intenzitu typického okolního hluku během učení a jeho vliv na pozornost. Autorka pomocí elektronického dotazníku ověřuje celkem sedm hypotéz na vzorku 855 žáků pražských a mimopražských škol. Autorka opět dobře popisuje výzkumný vzorek, design výzkumu, použité metody, etické aspekty atd. Zároveň bych rád vypíchnul tu skutečnost, že druhou studii autorka

realizovala v době pandemie COVID-19, kdy školy musely přejít z prezenční na distanční formu výuky. I tak se autorce ve spolupráci se školami podařilo výzkum úspěšně dokončit.

V případě obou studií bych rád ocenil velmi kvalitní a citlivou interpretaci výsledků a zejména kapitulu diskuse. Empirickou část hodnotím jako velmi dobře zpracovanou, přehlednou a srozumitelnou.

Rigorózní práci celkově hodnotím jako zdařilou, dobře strukturovanou, čtivou, na vysoké odborné úrovni a také jako inspirativní pro školství.

Rigorózní práce Mgr. Pavlíny Doležalové podle mého názoru splňuje nároky standardně kladené na rigorózní práce. Doporučuji ji k obhajobě s hodnocením „prospěla“.

V Praze dne 31.3.2021

PhDr. David Čáp, Ph.D.